

Alvarado Ve AIR Skorlarının Apandisit Prognozunda Ve Yatış Süresinde Yeri Var Mı?

Emil Mammadov*, Gönül Küçük**

*Yakın Doğu Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Cerrahisi AD

**Lefkoşa Dr Burhan Nalbantoğlu Devlet Hastanesi, Lefkoşa, KKTC

Amaç

KKTC'nde bulunan iki çocuk cerrahisi merkezindeki apandisit olgularının değerlendirilip AIR ve Alvarado skorlarının apandisit tanısında, yatış süresi değerlendirilmesinde ne kadar güvenilir olduğunu değerlendirmek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem

KKTC'ndeki iki merkezde apandisit ön tanısıyla opere edilen 95'i erkek, 78'i kız toplamda 173 olgunun dosyaları geriye dönük olarak incelenmiştir. Hastaların yaşı, başvuru anında ateş varlığı, WBC, CRP değerleri ve görüntüleme ölçülen apendiks boyutları, ameliyat saati, ameliyat süreleri, hastanede kalış süresi, ameliyat sırasında ve sonrasında gelişen komplikasyonlar ve patoloji sonuçları kaydedilmiş, Alvarado ve AIR skorları hesaplanmıştır. Operasyon bulgularına göre olgular komplike, non-komplike veya false laparoskopi olarak tanımlanmıştır.

Bulgular

Hastaların ortalama yaşı 10 yaş (3-17yaş) idi. Alvarado veya AIR skoru hesaplanan 59 olgunun Alvarado ve AIR skorlarının ortancası 7 olarak bulunmuştur. WBC ortalaması $14.7 \pm 4.8 \times 10^3$, CRP ortalaması 3.6 ± 6.5 , radyolojik olarak ölçülen apendiks ortalaması 8.9 ± 3.3 mm, patolojik ölçülen çap 10.2 ± 4.2 mm olarak saptanmıştır. Apandisitlerin %20'si komplike, %2.3'ü false laparoskopi olarak değerlendirilmiştir. Hastaların hepsine laparoskopik apendektomi yapılmış olup 1 hastada açığa geçilmiştir. Ameliyat sırasında hiçbir olguda komplikasyon olmamıştır. Olguların %95'inde ameliyat süresi bir saatten kısa sürmüştür. Gece yarısından sonra alınan olgu sayısı 10 olup bu olgularda herhangi bir komplikasyon izlenmemiştir. Yatış süresi ortalama 2.3gün (1-15) olup dört olguda ameliyat sonrasında kısa sürede komplikasyon (Loj absesi, yara yeri enfeksiyonu ve brid ileus) gelişmiştir. WBC, CRP değerleri, AIR skoru ve patolojik olarak ölçülen apendiks çapları ile yatış süresi arasında anlamlı pozitif bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p \leq 0.05$). Radyoloji ile patolojik olarak ölçülen apendiks çapları arasında anlamlı pozitif ilişki bulunmuştur ($p \leq 0.05$).

Sonuç

Apandisit tanısında Alvarado ve AIR skora sistemleri tanı koymada yardımcı olup ameliyat kararı alırken laboratuvar, görüntüleme ve klinik bulgulara göre karar vermek daha güvenilir olmaktadır. WBC, CRP değerleri ve AIR skoru ile yatış sürelerinin ne kadar olabileceği hasta yatışı esnasında öngörülebilmektedir.